

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicatorum Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melancthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melancthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

I. Maior in exilium eijcitur. Synodus Islebij cogitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

ANNO
1552.

Eius præ-
fatio ad-
uersariis
legenda
datur.

nis de conuersione S. Pauli; in quem omnia
causæ suæ præsidia contra FlacioLutheranos
vndecunq; conquisita magno studio congessit.
Cum hic foetus ad partum maturuisset,
iamq; rumor spargeretur breui edendum,
duo quidem è Flacianis, Michaël Cœlius, &
Ioannes VVigandus, feriò Maiorē ab in-
stituto sunt dehortati; fore proculdubio, vt
ubi prodiret in publicū liber iste, turbas lon-
gè grauissimas concitaret. Ille cū diuulgare
scriptum omninò decreuisset, partem illius
cum præfatione VVigando misit inspicien-
dā. Fuit hoc mense Octobri an. 1552. VVi-
gandus præfatione perlectā, quæ atro viru-
lentię felle redundabat in Flacianos, datis ad
Maiorem litteris, scriptum hoc omninò cen-
suit suppressendum, vt quod ad augenda po-
tius, inter Lutheranos, quam sopienda schis-
mata comparatum esset. Maior autem con-
tempto VVigandi consilio librū typis excu-
dendum Lipsiam misit, vbi, quin excudere-
tur, per Flacianos non potuit impediri.

C A P V T II.

- I. Maior in exilium eijcitur. Synodus Isleby cogitur.
- II. Eius cum Antagonistis certamina & errores.
- III. Cedens è stadio sententiam in gratiam Flacianorum mitigat; at irritatus rursus propugnat cum magna vehementia in aduersar.

IV. Actis

IV. *Acris inter Maiorist. & Flacian. pugna & ANNO*
ocasio ad instituendum colloquium. 1553.

DVm hæc aguntur, Albertus Comes Mansfeldensis, qui belli Smalcaldici tempore vnà cum Electore Saxone proscriptus fuerat, amicorum quorundã opera Cæsari reconciliatus, post aliquot annorum exilium in ditionẽ suam reuertitur. Erat is Comes rigidè Lutheranus, de Flacianorum secta, quæ se germanam Lutheri sobolem esse gloriatur. Hic igitur cum Maiorem VVittenbergã per absentiam suam euocatum, ingentesq; ab eo turbas excitatas intelligeret, continuo filium Carolum Islebium mittit, eiq; denunciat, vt è ditione Mansfeldensi sine mora discedat, addita comminatione, nisi pareat, alia se ratione cum illo acturũ. Territus inopinato nuncio Maior collectis sarcinis confestim abiit, excessit, euasit, erupit, vt inquit ille: idq; tanta trepidatione, vt Islebio discessurus ferè noctis beneficio ad fugam accelerandam vteretur. Atq; ipse quidem VVittenbergam reuersus est: Liber autem vel sermo ipsius de conuersione S. Pauli, qui tum erat sub prælo, paulò post in lucẽ prodijt, cum præfatione ad Senatũ populũq; Islebiensem, cui fœtũ hunc dedicauit. Id verò concionatoribus accidit permolestum, qui nequaquã permittendum censuerunt, vt illius libri læctione ad oues sibi commissas prauis dogmatis contagio dimanaret. Ita q; monuerunt suos edito scripto, ne Lu-

Albertus
exul redit
in suam di-
tionem.

Maiorem à
Superin-
tendentia
remouit.

Maior fu-
git Wit-
tenbergam

Islebienses
scripta Ma-
ioris era-
dicare co-
nantur.

ANNO 1554. theranæ doctrinæ puritatē de sola fide, quā haecenus tenuissent, charitatis operumq; bonorum fermento corrumpi paterentur.

Maiores as-
sectæ.

Stephanus
Agricola.

Cæterum habebat Maior assectas suos in Comitatu Mansfeldensi, qui causam ipsius etiam absentis magno studio contra Flacianos tuebantur: inter quos primi nominis erant, è pastoribus Stephanus Agricola, vir doctus; tum litterator quidam Mauritius Hellingius, Islebiensis scholæ moderator, & collegæ nonnulli; qui post Maioris discessum spargendis pasquillis mouendisq; disputatiunculis concionatores falsè exagitabant. Tulerunt hoc ægerrimè concionatores; ideo-

Anno 1554.

que anno 1554. cum Erasmus Sarcerius in Maioris locū Superintendens esset constitutus, huius controuersie gratia Synodus indicta fuit; ad quam Agricola, cæteriq; bonorum operum fautores vocati sunt. Præfuit huic Synodo Sarcerius ipse; cūq; ij, qui Maioris partes sequebantur, in sententia de bonorum operum necessitate peristerent, suffragiorum multitudine victi condemnatiq; fuerunt, atq; vnà solum vertere iussi: quā in re necessitati parendum fuit. Quanquā hæc

Synodus
Mansfeldica.

Eius præ-
ses.

Agricolæ
conuersio.

persecutio Agricolæ quidem occasione præbuit, vt desertis Lutheranorum erroribus in Ecclesiæ Catholicæ sinum caput reclinaret. Principio enim V Vittenbergam profectus magisterij lauream suscepit: deinde Merseburgi factus pastor, cum Michaele Sidonio ciuitatis illius Episcopo, post & cum lu-
lio

lio Pflugio Episcopo Naumburgensi fami- ANNO
 liaritatem contraxit : cumq; de controuer- 1557.

fia hac , deque vniuerso religionis negotio
 pressius cogitaret , tandem veritatis & con-
 scientię ductum secutus, ad Ecclesiam se Ca-
 tholicam abdicatis erroribus adiunxit.

Cæterum vbi Maior è Comitatu Mans-
 feldensi profugus V Vittenbergam rediisset,
 & liber , quem diximus, publici iuris factus
 passim volitaret ; certamen , quod iam ante
 satis vehemens erat, non nihil in crudit ; præ-
 fertim cū vtrinq; pugnantium numerus au-
 geretur. Vtriq; verò sententiã suã produ-
 ctis non scripturæ modo, sed & Lutheri, Au-
 gustanæq; confessionis testimonijs cõfirma-
 bant. Interim alij alios proditæ veritatis
 corruptæq; doctrinæ purioris reos agebant ,
 seq; mutuò petulanter & acerbè velut hostes
 veritatis & hæreticos infectabatur. Atq; hu-
 ius pugne spectator esse voluit Melanchthõ ;
 ideoq; neutræ se factioni adiunxit : quanquã
 Flaciani, quod ad dogma quidem attinet de
 iustificatione, suarū partium eum fuisse glo-
 riantur ; vti ex illius sermone colligit Ioa-
 chimus Morlinus, cuius hæc verba sūt in scri-
 pto quodam ad refutandam Maioris præfa-
 tionē edito : D. Maior, inquit, minimus non
 est inter seniores Lutheri discipulos. Hic in-
 ter nos nouas sectas erroresque Lutheri do-
 ctrinæ contrarios introduxit : itaq; necessa-
 rio nobis fuit illi resistendum. Vt & Domi-
 nus Philippus anno 1557. dicebat: Laudo, in-
 quit, & benè facitis, quod Maioris assertio-

II.

Maiorista-
 rum & Fla-
 cianorum
 certamen
 crescit.

Vtriusque
 partis asylū
 confessio
 Augusta-
 na.

Melanch-
 thon spe-
 ctator cer-
 taminis.

Verba Ioa-
 ch. Mor-
 lini.

Citat Schlus
 selb. in her.
 Maior. pag.
 127.

“
 “
 “
 “